

Česká zemědělská univerzita v Praze

Ústřední komise Biologické olympiády

Biologická olympiáda

52. ročník

školní rok 2017-2018

PROPOZICE

Praha, září 2017

Tematická zaměření ročníku

Kategorie C a D: Pohyb

Kategorie A a B: Když musíš, tak musíš... aneb Odpady v přírodě

Kategorie

- **Kategorie D** je určena pro žáky 6.–7. ročníků základních škol a 1.–2. ročníků osmiletých gymnázií; probíhá ve školním a okresním (v Praze obvodním) kole, dle rozhodnutí krajské komise v krajském kole.
- **Kategorie C** je určena pro žáky 8.–9. ročníků základních škol, 3.–4. ročníků osmiletých gymnázií a 1.–2. ročníků šestiletých gymnázií; probíhá ve školním, okresním (v Praze obvodním) a krajském kole.
- **Kategorie B** je určena pro žáky 1.–2. ročníků čtyřletých středních škol, 3.–4. ročníků šestiletých gymnázií a 5.–6. ročníků osmiletých gymnázií; probíhá ve školním a krajském kole.
- **Kategorie A** je určena pro žáky 3.–4. ročníků čtyřletých středních škol, 5.–6. ročníků šestiletých gymnázií a 7.–8. ročníků osmiletých gymnázií; probíhá ve školním, krajském a ústředním kole.

Postupová kola a termíny jejich konání

	kategorie A	kategorie B	kategorie C	kategorie D
školní kola	do 23. 2. 2018 (pá)	do 23. 2. 2018 (pá)	do 9. 2. 2018 (pá)	do 9. 2. 2018 (pá)
okresní kola	-----	-----	23. 4. 2018 (po)	12. 4. 2018 (čt)
krajská kola	26. 3. 2018 (po)	6. 4. 2018 (pá)	17. 5. 2018 (čt)	25. 5. 2018 (pá)
ústřední kolo	23. – 27. 4. 2018 (po – pá)	-----	-----	-----

- V případě **školních kol** jsou uváděny vždy **poslední možné termíny pro jejich konání**.
- Uvedené termíny konání **okresních a krajských kol** všech kategorií a **kola ústředního** jsou **závazné**.
- Žáci a studenti soutěží v kategorii, která odpovídá jejich ročníku, případně v kategorii vyšší, ale vždy **pouze v jedné z nich**.
- Soutěžícího není možné zařadit do vyššího soutěžního kola přímo.
- Ústřední komise BiO doporučuje pořádat krajská kola D s finanční podporou krajů.

Garance soutěžních kol

- Školní kola BiO – jednotlivé školy (ředitel školy a pověřený učitel, případně předmětová komise)
- Okresní kola BiO – příslušné krajské úřady (odborní školství, mládeže a tělovýchovy/sportu), resp. organizace pověřená krajským úřadem, a okresní komise Biologické olympiády
- Krajská kola BiO – příslušné krajské úřady (odborní školství, mládeže a tělovýchovy/sportu), resp. organizace pověřená krajským úřadem, a krajské komise Biologické olympiády
- Ústřední kolo BiO – Česká zemědělská univerzita v Praze (organizace pověřená MŠMT ČR) a Ústřední komise Biologické olympiády

Doporučení při účasti soutěžících se speciálními vzdělávacími potřebami

Soutěžící jsou povinni svou diagnózu odpovídajícím způsobem doložit. Organizátoři soutěžních kol všech stupňů, resp. hodnotící komise zohlední doloženou diagnózu při řešení soutěžních úloh, resp. poskytnou soutěžícím přiměřeně delší čas pro jejich vypracování. Příslušná komise BiO je oprávněna umožnit účast soutěžících ve speciálním režimu, resp. určit podmínky jejich účasti v rámci individuální integrace, při zachování regulérnosti a dodržení podmínky jednotnosti soutěže.

Upozornění k účasti v krajských kolech

Pravidla BiO neumožňují regulérní účast soutěžícího v krajském kole BiO v jiném kraji, než ke kterému ze správného hlediska náleží jeho vysílající škola, resp. soutěžícího by v takovém případě bylo možné hodnotit výhradně mimo oficiální

soutěžní pořadí v daném kraji a nebylo by možné zahrnout jej do hodnocení v kraji, ke kterému ze správného hlediska náleží jeho vysílající škola, a to mj. vzhledem k rozdílnému zadání botanické a zoologické části určování přírodnin v jednotlivých krajských kolech v rámci republiky, vzhledem k postupovému klíči pro výběr soutěžících do ústředního kola BiO a zároveň v souvislosti s pravidly rozvojového programu Excellence středních škol vyhlašovaným MŠMT.

Okresní a krajská kola kategorií C a D

Hodnocení vstupního úkolu

V rámci okresního kola ohodnotí příslušná hodnotící komise vstupní úkol dle instrukcí uvedených v pokynech pro organizátory příslušného ročníku a autorských řešení. Vstupní úkol je nedílnou součástí úloh okresního kola. V případě, že soutěžící vstupní úkol nevypracuje, může se soutěže zúčastnit pouze mimo oficiální pořadí. Vstupní úkoly nejsou předmětem hodnocení, resp. součástí soutěžních úloh v krajském kole.

Klíč pro stanovení pořadí soutěžících

Při rovnosti bodů na více místech rozhoduje vyšší počet bodů v tomto pořadí:

1. test biologických vědomostí,
2. určování přírodnin.

Úkolem jednotlivých organizátorů, resp. krajských komisí BiO je **bezprostředně** po skončení soutěže, resp. vyhlášení výsledků krajských kol BiO kategorií C a D zaslat kompletní výsledkovou listinu s příslušnými údaji o soutěžících v elektronické podobě Sekretariátu Biologické olympiády.

Krajská kola BiO kategorií A a B

Podobně jako v předcházejících ročnících budou zabezpečována ve spolupráci s delegáty PS BiO AB. Tito jsou pověřeni spolupracovat s organizátory, podílet se na přípravě, průběhu a rovněž na hodnocení výsledků soutěžního kola.

Klíč pro stanovení pořadí soutěžících

Při rovnosti bodů na více místech rozhoduje vyšší počet bodů v tomto pořadí:

1. součet úloh praktické části,
2. test všeobecných biologických vědomostí,
3. speciální určování přírodnin.

Úkolem jednotlivých organizátorů, resp. krajských komisí BiO je **bezprostředně** po skončení soutěže, resp. vyhlášení výsledků krajských kol BiO kategorií A a B vložit kompletní výsledkovou listinu s příslušnými údaji o soutěžících v elektronické podobě na internetový portál Biologické olympiády.

Ústřední kolo BiO

Akce se bude konat ve dnech **23. – 27. 4. 2018** na půdě Mendelovy univerzity v Brně, Zahradnické fakultě v Lednici. Počet soutěžících v ústředním kole je 36 a jejich výběr schvaluje a potvrzuje předsednictvo Ústřední komise BiO (PŘÚK BiO), které jmenuje rovněž členy poroty.

Postupový klíč

Soutěžící jsou vybíráni na základě výsledků krajských kol BiO následovně:

- Z každého kraje postupují přímo vždy dva soutěžící s nejvyšším celkovým počtem bodů v krajském kole. Při **rovnosti bodů** na více místech **rozhoduje vyšší počet bodů** v tomto pořadí:
  1. součet úloh praktické části
  2. test všeobecných biologických vědomostí
  3. speciální určování přírodnin
- Dalších osm soutěžících bude vybráno podle nejvyššího dosaženého počtu bodů v krajském kole v rámci celé republiky, přičemž z každého kraje mohou postoupit max. další dva soutěžící. Tyto na základě krajských výsledkových listin vybere PŘÚK BiO. Při **rovnosti bodů** na více místech **rozhoduje vyšší počet bodů** v tomto pořadí:
  1. součet úloh praktické části
  2. test všeobecných biologických vědomostí
  3. speciální určování přírodnin.

(Viz dále: *Materiály a soutěžní úlohy – Struktura a zaměření soutěžních úloh, str. 4*)

Odborná soustředění

Přípravné výběrové soustředění před Mezinárodní biologickou olympiádou

Soustředění se zúčastní řešitelé ústředního kola BiO, kteří obsadili místo 1.–12. a zároveň splňují věkovou hranici stanovenou pro účast v Mezinárodní biologické olympiádě (viz *Guide IBO*).

Termín soustředění: květen 2018

Termín soustředění bude upřesněn v průběhu měsíce září; soustředění připravuje Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova,

Letní odborné soustředění Biologické olympiády

Soustředění je určeno pro nejúspěšnější účastníky krajských kol BiO všech kategorií.

LOS: 30. 6. – 14. 7. 2018

LOSII: 14. 7. – 28. 7. 2018

Veškeré další informace týkající se organizačního zajištění, včetně postupového klíče budou upřesněny, resp. vyhlášeny. Organizátoři krajských kol obdrží certifikáty a podrobné informace s pokyny určené pro vybrané soutěžící.

Mezinárodní soutěže

29. mezinárodní biologická olympiáda (MBO)

The International Biology Olympiad (IBO)

Termín a místo konání: 15. – 20. 7. 2018, Teherán, Irán; www.ibo2018.karamudini.com soutěž je určena pro soutěžící BiO kategorie A.

16. přírodovědná olympiáda zemí Evropské Unie

European Union Science Olympiad (EUSO)

Termín a místo konání: 28. – 5. 5. 2018 Lublaň, Slovinsko; www.euso.eu

Materiály a soutěžní úlohy

Systém distribuce

Ve školním roce 2017-2018 bude z rozhodnutí ÚK BiO převážná většina materiálů BiO, včetně soutěžních úloh všech kategorií a kol, k dispozici výhradně v elektronické podobě. K distribuci budou sloužit webové stránky BiO a elektronická pošta. Materiály podléhající utajení budou zpřístupněny na internetovém portálu BiO následovně (viz adresář distributorů na webových stránkách BiO):

- *pro školní a okresní kola pověřeným pracovníkům krajských úřadů (odborníky školství, mládeže a tělovýchovy/sportu), případně prostřednictvím organizace pověřené krajským úřadem;*
- *pro krajská kola příslušným organizátorům krajských kol Biologické olympiády, případně pověřeným pracovníkům krajských úřadů (odborníky školství, mládeže a tělovýchovy/sportu).*

Pro soutěžící a organizátory jednotlivých kol BiO vydává Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU) ve spolupráci s Ústřední komisí Biologické olympiády pro tento ročník následující materiály:

Kategorie A a B

1. Harmonogram činností učitele v rámci organizace školních kol BiO
2. Přípravný text BiO pro kategorie A a B
  - *v PDF formátu uveřejněn na webových stránkách BiO v září 2017 a v tištěné podobě distribuován v říjnu 2017*
3. Seznam pro určování přírodnin
  - *v PDF formátu uveřejněn na webových stránkách BiO*
4. Zadání soutěžních úloh, autorská řešení a pokyny pro organizátory školních kol BiO kategorie A a B
  - *zpřístupněny pověřeným pracovníkům prostřednictvím internetového portálu BiO v listopadu 2017*
5. Zadání soutěžních úloh krajských kol BiO kategorie A a B
  - *zpřístupněna organizátorům krajských kol prostřednictvím internetového portálu BiO v březnu 2018 (Upozornění: autorská řešení budou zpřístupněna bezprostředně před konáním příslušného kola)*

Kategorie C a D

1. Harmonogram činností učitele v rámci organizace školních kol BiO
2. Studijní text, seznam přírodnin pro teoretickou a praktickou část a zadání vstupních úkolů,
  - *uveřejněny na webových stránkách BiO v září 2017*
3. Zadání soutěžních úloh, autorská řešení a pokyny pro organizátory školních kol BiO kategorie C a D
  - *zpřístupněny pověřeným pracovníkům prostřednictvím internetového portálu BiO v září 2017*
4. Zadání soutěžních úloh, autorská řešení okresních kol BiO kategorie C a D
  - *zpřístupněna pověřeným pracovníkům prostřednictvím internetového portálu BiO v únoru 2018*
5. Zadání soutěžních úloh, autorská řešení krajských kol BiO kategorie C a D
  - *zpřístupněna pověřeným pracovníkům prostřednictvím internetového portálu BiO v březnu 2018*

Struktura a zaměření soutěžních úloh

Každé kolo BiO zahrnuje:

- **test biologických vědomostí** – v kategoriích A a B test z celého rozsahu středoškolské biologie, v kategoriích C a D test podle tematického zaměření ročníku;
- **úlohy praktické části** – aplikace teoretických vědomostí, předpokládá se osvojení základních dovedností (mikroskopování, práce s preparační lupou, příprava nativních preparátů apod.), v kole ústředním přistupuje rovněž úloha terénní;
- **určování přírodnin** – základem pro výběr objektů pro kategorie A a B je aktualizovaná verze seznamu pro určování přírodnin, která je dostupná na webových stránkách BiO. Součástí krajských kol a ústředního kola je i tzv. **speciální určování přírodnin**. Postup provedení a hodnocení této části je uveden v pokynech pro organizátory školních a krajských kol kategorií A a B. Pro kategorie C a D je seznam organismů pro teoretickou a praktickou část uveřejněn v materiálech na webových stránkách BiO.

Soutěžní úlohy BiO všech kol a kategorií podléhají utajení. Se zněním úloh se soutěžící seznamují bezprostředně před jejich vlastním řešením. Utajení soutěžních textů je nezbytnou podmínkou zajištění regulérnosti soutěže, za což zodpovídá organizátor příslušného kola.

Organizace podílející se na zajištění soutěže nejsou oprávněny publikovat soutěžní úlohy BiO na svých webových stránkách, a to ani po skončení příslušného soutěžního kola, a nejsou oprávněny distribuovat materiály jinak, než je uvedeno v propozicích a pokynech.

Program Excellence středních škol

V souladu s vyhlášením a s požadavky rozvojového programu MŠMT „Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol“ zpracovávají krajské komise BiO výsledkové listiny jednotlivých kategorií – A, B, C a D a zároveň poskytují Sekretariátu BiO příslušné údaje o soutěžících. Nezbytnou podmínkou je jednoznačné stanovení pořadí soutěžících a vyhlášení úspěšných řešitelů.

Hodnocení ročníku

Neprodleně po skončení soutěžního ročníku poskytnou krajské komise Sekretariátu BiO příslušné statistické údaje nezbytné pro zpracování hodnocení 52. ročníku dle požadavků MŠMT, včetně počtu škol zapojených do soutěže v daném regionu.

Režim všech akcí Biologické olympiády se podřizuje věku nejmladšího řádně zapsaného účastníka, resp. soutěžícího.

Závazné dokumenty týkající se organizace Biologické olympiády:

- Vyhláška č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání
- Organizační řád Biologické olympiády
- Prováděcí, jednací a volební řád Biologické olympiády
- Propozice 52. ročníku Biologické olympiády
- případně další dle rozhodnutí ÚK BiO

Podrobné informace o soutěži jsou k dispozici na: www.biologickaolympiada.cz

doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc. v. r.
zmocněnec ČZU pro BiO

Kontakt

Mgr. Jiří Matušek
tajemník ÚK BiO
Sekretariát Biologické olympiády
Česká zemědělská univerzita v Praze
Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbátka
telefon: +420 725 483 557
e-mail: sekretariatbio@rektorat.czu.cz
www.czu.cz